EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

VOICES INTO ACTION

HLASY DO AKCE

Rámec pro smysluplnou účast žáků a rodin na rozhodování o vzdělávání

KE SKUTEČNÉMU POKROKU SMĚREM K INKLUZIVNÍM VZDĚLÁVACÍM SYSTÉMŮM MŮŽE DOJÍT POUZE TEHDY, KDYŽ...

UZNÁVÁME | **NASLOUCHÁME** | **ROZUMÍME** | **JEDNÁME PODLE**

... VŠECH HLASŮ

Žáci a rodiny zřídka ovlivňují rozhodnutí o vzdělávání, která přímo ovlivňují jejich životy, i když mají příležitost sdílet své názory ve svých třídách a komunitách.

Projekt **Hlasy do akce** (Voices into Action - VIA) zkoumá způsoby, jak rozvíjet přístup s větší účastí na rozhodování o vzdělávání, přičemž středem pozornosti jsou žáci a rodiny.

Navrhuje rámec VIA pro smysluplnou účast v inkluzivním vzdělávání, reflexní nástroj, který nastiňuje praktické a etické úvahy před, během a po účasti.

Co jsou to „hlasy“?

Komunikace hodnot, přesvědčení, názorů a úhlů pohledu žáků a jejich rodin.

Co je to „smysluplná účast“?

Uznání a začlenění hlasů žáků a rodin jako **rovnocenných** a **nedílných** součástí diskusí na všech úrovních systému. To zahrnuje zajištění **aktivního programu** a **sdílené pravomoci** iniciovat nápady a ovlivňovat rozhodnutí.

Rámec VIA pro smysluplnou účast v inkluzivním vzdělávání

Rámec VIA vychází z modelu zapojení dětí, který vyvinula Laura Lundy (2007).[1] Aplikuje čtyři koncepty modelu: „**prostor**“, „**hlas**“, „**obecenstvo**“ a „**vliv**“ na kontext vzdělávání a rozšiřuje jej tak, aby kromě dětí a mladých lidí zahrnoval i rodiny, přičemž bere v úvahu klíčové etické aspekty.

Tvůrci politik, vedení škol, učitelé a další zúčastněné strany v oblasti vzdělávání mohou rámec VIA využít k tomu, aby:

- **při rozhodování zvážili hlasy všech a jednali podle nich, zejména těch, kteří jsou marginalizováni nebo náchylní k vyloučení**
- **rozvíjeli schopnost (znalosti, porozumění a dovednosti) všech zúčastněných stran naslouchat a sdílet své hlasy**
- **zavedli a prosazovali etický přístup ve všech fázích (tj. bezpečnost, přístupnost, zranitelnost, předpojatost a transparentnost)**
- **udrželi, vyhodnocovali a nadále zlepšovali účast různých zúčastněných stran v různých systémech a kontextech**

Rámec VIA

Prostor

Vytvářet bezpečné a inkluzivní příležitosti k formování a vyjadřování hlasů

- Minimalizujte výběrovou předpojatost tím, že zajistíte začlenění marginalizovaných skupin
- Využívejte technologie, mezigenerační přístupy a komunitní práci nevládních organizací
- Věnujte pozornost obavám týkajícím se přístupnosti, povolení/souhlasu, bezpečnosti, práva vyjádřit svůj názor a práva na informace

Hlas

Usnadněte svobodné vyjádření hlasů v médiu dle výběru

- Diskutujte o tématech, která jsou smysluplná, relevantní a prospěšná pro jednotlivce / skupinu
- Poskytujte přístupný přípravný materiál a vhodnou podporu pro budování kapacit pro účast
- Věnujte pozornost obavám týkajícím se zranitelnosti, osobních údajů a práva dospělých na poradenství

Vliv

Jednejte podle hlasů

- Zajistěte jasnost a transparentnost, pokud jde o to, jak se podle hlasů jedná a o očekávané dopady
- Poskytujte všem účastníkům vhodnou zpětnou vazbu a zapojujte je do procesu hodnocení
- Věnujte pozornost možné nesprávné interpretaci hlasů a nezamýšleným důsledkům

Obecenstvo

Hlasům zodpovědně naslouchejte

- Podporujte a oceňujte přínos mezigeneračních a rozmanitých úhlů pohledu
- Přistupujte k vhodné podpoře a prostředkům k pochopení a interpretaci vyjádřených názorů
- Věnujte pozornost nerovnováze moci a nevědomé předpojatosti

Přejděte na webové stránky VIA, kde se dozvíte více o projektu, rámci a online sadě nástrojů VIA, interaktivním zdroji nabízejícím informace a příklady praxe:

www.european-agency.org/activities/VIA

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2022

[1] Lundy, L., 2007. '"Voice" is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child' *British Educational Research Journal*, 33 (6), 927–942. www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01411920701657033

VOICES INTO ACTION

CS

Spolufinancováno Evropskou unií

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusejí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské komise. Evropská unie ani Evropská komise za ně nemohou nést odpovědnost.